

Вих. № 102-3/01.06.2020/1583/О Г.К.
від 01.06.2020 р.

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

**Керівництву та власникам
Комунального підприємства теплових мереж
«Тернопільміськтеплокомуненерго»
Тернопільської міської ради»**

Думка із застереженням

Ми провели аудит фінансової звітності Комунального підприємства теплових мереж «Тернопільміськтеплокомуненерго» Тернопільської міської ради» (далі – Підприємство), що складається з Балансу (Звіт про фінансовий стан) станом на 31.12.2019 р., Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід), Звіту про власний капітал, Звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, і Приміток до фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, за винятком впливу питань, описаних у розділі «Основа для думки із застереженням» нашого звіту, фінансова звітність, що додається, складена в усіх суттєвих аспектах відповідно до Положень (стандартів) бухгалтерського обліку (П(С)БО) та відповідає вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV (далі – ЗУ № 996-XIV) щодо складання фінансової звітності.

Основа для думки із застереженням

1. Підприємство не розраховує резерв сумнівних боргів за торговою дебіторською заборгованістю за розрахунками з населенням, що не відповідає вимогам П(С)БО № 10 «Дебіторська заборгованість», затвердженого Наказом Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. № 237, та призводить до недостовірного визначення чистої реалізаційної вартості дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги. За оцінками аудиторів, сума резерву сумнівних боргів станом на 31.12.2019 р. занижена на **25 345 тис. грн.**, станом на 01.01.2019 р. – занижена на **18 656 тис. грн.**

Як наслідок, активи Підприємства станом на 31.12.2019 р. завищено на **25 345 тис. грн.**, станом на 01.01.2019 р. – завищено на **18 656 тис. грн.** Збитки за 2019 рік занижено та, відповідно, нерозподілений прибуток станом на 31.12.2019 р. завищено на **6 689 тис. грн.**

2. Станом на 31.12.2019 р., на балансі Підприємства обліковуються основні засоби, залишкова вартість яких складає **79 931 тис. грн.**, первісна вартість – **167 606 тис. грн.**, нарахований знос – **96 675 тис. грн.** Велика кількість основних засобів, що обліковуються за первісною вартістю, були придбані до/або впродовж 1991-2000 рр. Станом на 31.12.2019 р., на балансі Підприємства обліковуються повністю замортизовані основні засоби, залишкова вартість яких дорівнює нулю.

Однак такі основні засоби продовжують використовуватись у господарській діяльності Підприємства. Загальна первісна вартість таких основних засобів складає **13 272 тис. грн.**

Переоцінка основних засобів у цілому Підприємством не проводилась. Порушуючи вимоги П(С)БО № 28 «Зменшення корисності активів», затвердженого Наказом Міністерства фінансів України від 24.12.2004 р. № 817, Підприємство не проводило тестування активів на можливе знецінення.

У результаті виникає ризик суттєвого викривлення фінансової звітності: заниження або завищення вартості основних засобів та власного капіталу Підприємства, недостовірного відображення витрат на амортизацію.

У зв'язку із запровадженням в Україні карантинних заходів через загрозу поширення в Україні COVID-19, ми не мали можливості достатньо розширити аудиторські процедури, щоб переконатися у достовірності справедливої вартості основних засобів станом на 31.12.2019 р., витрат на амортизацію, а також їх впливу на відстрочені податки.

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту (МСА). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Підприємства згідно з етичними вимогами та вимогами законодавства, застосовними в Україні до нашого аудиту фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог. Ми не надавали Підприємству будь-яких послуг, заборонених законодавством.

Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки із застереженням.

Суттєва невизначеність щодо безперервності діяльності

Ми звертаємо увагу на Примітки до цієї фінансової звітності, у якій зазначено, що діяльність Підприємства збиткова в результаті непокриття діючими тарифами собівартості наданих послуг із тепlopостачання та інших факторів діяльності. Підприємство має значну залежність від позикових коштів в іноземній валюті та значну заборгованість перед кредиторами за поставлені газ та енергоносії.

Протягом року, що закінчився 31 грудня 2019 р., Підприємство отримало збиток у сумі 56 152 тис. грн. На цю дату загальні активи Підприємства менше зобов'язань на суму 151 362 тис. грн., власний капітал на 31.12.2019 р. має від'ємне значення та становить (151 362 тис. грн.). Як указано в Примітках 3.10 та 4 до цієї фінансової звітності, Підприємство отримує міжнародну фінансову допомогу та фінансову підтримку від засновника та вживає заходів для модернізації основних засобів, що, за оцінками керівництва, призведе до ефективнішого використання ресурсів та підвищить результати діяльності Підприємства та його фінансового стану.

Ми звертаємо увагу на Примітку 6 до цієї фінансової звітності, у якій зазначено, що 26.03.2020 р. в рамках виконавчого провадження винесено постанову про арешт рухомого та нерухомого майна КП «Тернопільмиськтеплокомуненерго». Як указано в Примітці 6, Підприємством узгоджується питання із ПрАТ «Тернопільмиськгаз» про можливість відстрочки або розстрочки виконання рішення.

Нашу думку щодо цього питання не було модифіковано.

Пояснювальний параграф

Звертаємо увагу на Примітку 6 до цієї фінансової звітності, що описує можливість подання позову проти Підприємства щодо відшкодування вартості послуг балансування обсягів газу, спожитих Підприємством без підтверджених номінацій, орієнтовно на суму 185 млн. грн. У звітності станом на 31.12.2019 р. визнано зобов'язання у сумі 81 680 тис. грн.

Нашу думку щодо цього питання не було модифіковано.

Ключові питання аудиту

Ключові питання аудиту – це питання, що на наше професійне судження, були значущими під час нашого аудиту фінансової звітності за поточний період. Ці питання розглядалися в контексті нашого аудиту фінансової звітності в цілому та при формуванні думки щодо неї, при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань.

Крім питань, викладених у розділах «Основа для думки із застереженням», ми визначили, що немає інших ключових питань аудиту, інформацію щодо яких слід надати в нашому звіті.

Інші питання

1. Аудит фінансової звітності Підприємства за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року був проведений ТОВ «Кроу Україна», який 10 червня 2019 року висловив думку із застереженням щодо цієї фінансової звітності.

2. Не змінюючи нашої думки щодо фінансової звітності, звертаємо увагу, що з 14 березня 2020 р. згідно з Указом Президента України № 87/2020 від 13.03.2020 р. «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13 березня 2020 року "Про невідкладні заходи щодо забезпечення національної безпеки в умовах спалаху гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2"» з метою запобігання негативному розвитку епідемічної ситуації та забезпечення додержання статті 49 Конституції України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР, Рада національної безпеки і оборони України оголосила надзвичайну ситуацію та ряд обмежень строком щонайменше до 22.06.2020 р.

Вплив ризиків на майбутню діяльність Підприємства не може бути визначений у даний момент через наявну невизначеність. Тому фінансова звітність не містить коригувань, які могли б бути результатом таких ризиків. Вони будуть відображені у фінансовій звітності щойно будуть ідентифіковані та зможуть бути оцінені.

Відповідальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями, за фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання фінансової звітності відповідно до П(С)БО та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Підприємства продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, крім випадків, якщо управлінський персонал або планує ліквідувати Підприємство чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, несуть відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Підприємства.

Інша інформація

Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію. Інша інформація складається з інформації, яка міститься у Звіті про управління відповідно до ЗУ № 996-XIV, але не є фінансовою звітністю за 2019 рік та нашим звітом аудитора щодо неї.

Наша думка щодо фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію і ми не робимо висновок із будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації.

У зв'язку з нашим аудитом фінансової звітності, нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією та фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інша інформація має вигляд такої, що містить суттєве викривлення.

Якщо на основі проведеної нами роботи ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення цієї іншої інформації, ми зобов'язані повідомити про цей факт.

Як описано вище у розділі «Основа для думки із застереженням», ми не змогли отримати прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі щодо справедливої вартості основних засобів Підприємства станом на 31.12.2019 р. та щодо чистої реалізаційної вартості дебіторської заборгованості у зв'язку із заниженням суми резерву сумнівних боргів. Відповідно, ми не можемо дійти висновку, чи містить інша інформація суттєве викривлення стосовно цього питання.

Звіт про управління, наданий управлінським персоналом Підприємства, узгоджується з фінансовою звітністю Підприємства за 2019 рік.

Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, який містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, якщо таке існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту. Крім того, ми:

- ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;
- отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю;

- оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;
- доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та на основі отриманих аудиторських доказів робимо висновок, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, які поставили б під значний сумнів можливість Підприємства продовжити безперервну діяльність. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в своєму звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Втім майбутні події або умови можуть примусити Підприємство припинити свою діяльність на безперервній основі;
- оцінюємо загальне подання, структуру та зміст фінансової звітності включно з розкриттям інформації, а також те, чи показує фінансова звітність операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти достовірного відображення.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, інформацію про запланований обсяг і час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, твердження, що ми виконали доречні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їх про всі стосунки та інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась тим, кого наділено найвищими повноваженнями, ми визначили ті, що мали найбільше значення під час аудиту фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання у своєму звіті аудитора, крім випадків, якщо законодавчим чи регуляторним актом заборонено публічне розкриття такого питання, або якщо за край виняткових обставин ми визначаємо, що таке питання не слід висвітлювати в нашому звіті, оскільки негативні наслідки такого висвітлення можуть очікувано переважити його корисність для інтересів громадськості.

Ключовим партнером з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежного аудитора, є Ковальчук Галина Степанівна.

Ключовий партнер з аудиту

Ковальчук Галина Степанівна

ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі УКРЕЙН»

Україна, м. Київ, вул. Гусовського, 11/11, офіс 3

Номер реєстрації в Реєстрі суб'єктів аудиторської діяльності – 0283

«01» червня 2020 р.